

חווית הטיפול בדמנציה באמצעות תיאטרון: כשמחקר עולה על הבמה | מאירה מדינה-יונגה, אונ' חיפה
בהנחיית ד"ר דברת הראל ופרופ' שושי קיסרי. שותפות - יוצרות: מזל לוי, אסתר דוידטשווילי-אתרי, חלי סטרול, רחל צפדי, רוסיטה טמיר-אולם מקצועות הבריאות

תקציר ההרצאה:

רקע: דמנציה משנה לא רק את חייו של האדם המתמודד עמה, אלא גם את עולמם של בני המשפחה המטפלים. עבור נשים בזקנה המטפלות בבני זוגן לאורך שנים, הטיפול כרוך בהתמודדות יומיומית עם אובדן, שינויי תפקידים, עומס רגשי ועוד. מחקר מבוסס תיאטרון, המשתמש בכלים מעולם הדרמה והדרמה תרפיה, מאפשר לנשים אלו לחקור חוויות חיים באמצעות פעולה דרמטית, משחק תפקידים, גוף, קול ודימוי, ובכך חושף רבדים מושתקים של החוויה שאינם תמיד נגישים בשיח מילולי בלבד.

מטרת ההרצאה: להציג כיצד מחקר מבוסס תיאטרון מאפשר לחקור, לעבד ולהציג את חוויותיהן של נשים בזקנה המטפלות בבני זוג עם דמנציה, וכיצד הקשר בין ההיסטוריה הזוגית לאורך מהלך החיים לבין חווית הטיפול בהווה בא לידי ביטוי בעבודה הדרמטית. ההרצאה תבחן הבדלים בין נשים המתארות זוגיות בטוחה ותומכת לבין נשים המתארות יחסים המאופיינים באלימות ושליטה לאורך החיים.

ראשי פרקים: (1) המסגרת התיאורטית - פרספקטיבת מהלך החיים והקשר בין היסטוריה זוגית, הזדקנות וטיפול בדמנציה. (2) מתודולוגיה - מחקר פעולה משתף מבוסס תיאטרון ואתנודרמה תרפיה; שימוש בעבודה דרמטית לחקירה ולעיבוד של חוויות הנשים המטפלות. (3) ממצאים מרכזיים והמחשתם באמצעות סצנות דרמטיות מתוך המחקר - השפעת ההיסטוריה הזוגית התומכת או האלימה על חווית הטיפול: תפקידים חדשים, יחסי כוח, זהות ותחושת העצמי. (4) התיאטרון ככלי מחקרי וטיפולי - תרומת העבודה הדרמטית להבנת חווית הטיפול בדמנציה ולעיבוד חוויות החיים של המשתתפות.

מסקנות והמלצות: העבודה התיאטרונית מאפשרת לחשוף רבדים מורכבים של חווית הטיפול, לתת קול לחוויות מושתקות ולבחון מחדש תפקידים, זהות ותחושת העצמי. ממצאי המחקר מצביעים על הפוטנציאל של מחקר מבוסס תיאטרון לקדם שינוי אישי וחברתי, ועל תרומתו הן למחקר בתחומי התיאטרון, הדרמה תרפיה והגרונטולוגיה והן לעבודה טיפולית וקהילתית בתחום הדמנציה.